

مسائل فصل سوم

۱- اگر جسمی 5×10^{11} الکترون از دست دهد، بار الکتریکی آن چگونه تغییر خواهد کرد؟

پاسخ:

از آنجا که الکترون از دست داده است پس بار آن مثبت می شود بنابراین:

$$q = +ne = 5 \times 10^{11} \times 1.6 \times 10^{-19} = 8 \times 10^{-8} C$$

۲- تعداد الکترون های جسمی با بار 64×10^{-5} کولن را بدست آورید.

پاسخ:

$$q = ne \rightarrow 64 \times 10^{-5} = n \times 1.6 \times 10^{-19} \rightarrow n = 4 \times 10^{15}$$

۳- از سیمی جریان $0/16$ آمپر در مدت 2 دقیقه می‌گذرد. محاسبه کنید در این مدت، چند الکترون از مقطع سیم عبور خواهد کرد؟

پاسخ:

$$I = 0/16 A \quad t = 2 \text{ min} = 120 s$$

$$\left. \begin{array}{l} q = It \\ q = ne \end{array} \right\} \rightarrow It = ne \rightarrow 0/16 \times 120 = n \times 1/6 \times 10^{-19} \rightarrow n = 12 \times 10^{19}$$

۴- جسمی 10^{11} الکترون جذب کرده است. محاسبه کنید در مدت 32 ثانیه، چند آمپر جریان از سیم عبور خواهد کرد؟

پاسخ:

$$n = 10^{11} \quad t = 32 s$$

$$\left. \begin{array}{l} q = It \\ q = ne \end{array} \right\} \rightarrow It = ne \rightarrow 32 \times I = 10^{11} \times 1/6 \times 10^{-19} \rightarrow I = 5 \times 10^{-11} A$$

۵- درستی هریک از جملات زیر را بررسی کنید.

الف) اگر به جسمی 96×10^{22} الکترون اضافه کنیم. بار الکتریکی آن 128×10^2 کولن خواهد شد.

ب) جسمی در اختیار داریم که بار آن 9×10^{-19} کولن است.

پاسخ:

الف) اگر تعداد الکترون‌های جسم را قبل از آنکه به آن 96×10^{22} الکترون دیگر اضافه کنیم n در نظر بگیریم، خواهیم داشت:

$$128 \times 10^2 = (n + 96 \times 10^{22}) \times 1/6 \times 10^{-19} \rightarrow n = 4 \times 10^{22}$$

از آنجا که n عدد صحیحی بدست آمده است، پس جمله الف درست است.

ب)

$$q = ne \rightarrow 9 \times 10^{-19} = n \times 1/6 \times 10^{-19} \rightarrow n = 5/6$$

از آنجا که n عدد صحیحی نیست پس جمله ب غلط است.

۶- اگر به جسمی 6×10^{16} الکترون اضافه کنیم، بار الکتریکی آن ۳ برابر حالت اول خواهد شد. تعداد الکترون‌ها را در حالت اول بدست آورید.

پاسخ:

$$q_r = 3q_1 \quad n_r = n_1 + 6 \times 10^{16}$$

$$\left. \begin{array}{l} q_1 = n_1 e \\ q_r = n_r e \end{array} \right\} \rightarrow \frac{q_1}{q_r} = \frac{n_1}{n_r} \rightarrow \frac{q_1}{3q_1} = \frac{n_1}{n_1 + 6 \times 10^{16}} \rightarrow n_1 = 3 \times 10^{16}$$

۷- اگر برای جابه‌جایی ۵۰ کولن بار الکتریکی، 700 J انرژی مصرف کنیم، اختلاف پتانسیل دو سر سیم را بدست آورید.

پاسخ:

$$V = \frac{w}{q} = \frac{700}{50} = 14 \text{ V}$$

۸- اختلاف پتانسیل دو سر سیمی ۱۲۷ است. اگر برای جابه‌جایی بار الکتریکی 840 J انرژی مصرف کرده باشیم، بار الکتریکی عبوری از سیم، چند کولن خواهد بود؟

پاسخ:

$$V = \frac{w}{q} \rightarrow 127 = \frac{840}{q} \rightarrow q = 6.6 \text{ C}$$

۹- انرژی لازم برای جابه‌جایی ۴۰ کولن بار الکتریکی، در سیمی که به اختلاف پتانسیل ۱۰۷ وصل شده است، چند ژول است؟

پاسخ:

$$V = \frac{w}{q} \rightarrow 107 = \frac{w}{40} \rightarrow w = 4280 \text{ J}$$

۱۰- از مقطع سیمی در مدت ۲۰ ثانیه، ۸۰ کولن بار الکتریکی عبور می‌کند. جریان عبوری از سیم را محاسبه کنید.

پاسخ:

$$I = \frac{q}{t} = \frac{80}{20} = 4A$$

۱۱- از سیمی، جریان $10A$ عبور می‌کند. در مدت 3 ثانیه، چند کولن بار الکتریکی از مقطع سیم عبور خواهد کرد؟

پاسخ:

$$I = \frac{q}{t} \rightarrow 10 = \frac{q}{3} \rightarrow q = 30C$$

۱۲- 91 کولن بار الکتریکی، در مدت چند ثانیه باید از مقطع سیمی عبور کند، تا جریان $13A$ در سیم برقرار شود؟

پاسخ:

$$I = \frac{q}{t} \rightarrow 13 = \frac{91}{t} \rightarrow t = 7s$$

۱۳- اختلاف پتانسیل دو سر سیمی $96V$ و جریان عبوری از آن $16A$ است. مقاومت سیم را محاسبه کنید.

پاسخ:

$$R = \frac{V}{I} = \frac{96}{16} = 6\Omega$$

۱۴- از مقطع سیمی به مقاومت 5 اهم، در مدت 3 ثانیه، 81 کولن بار الکتریکی عبور می‌کند. اختلاف پتانسیل دو سر سیم را بدست آورید.

پاسخ:

$$q = It \rightarrow 81 = 3 \times I \rightarrow I = 27A$$

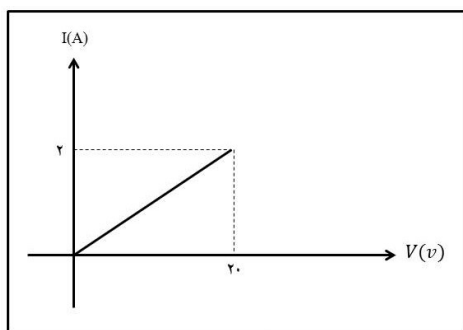
$$IR = V \rightarrow V = 27 \times 5 = 135V$$

۱۵- 75 ژول انرژی جهت جابه‌جایی 15 کولن بار الکتریکی، از مقطع سیمی به مقاومت 10 اهم نیاز است. جریان عبوری از سیم را بدست آورید.

پاسخ:

$$V = \frac{w}{q} = \frac{75}{15} = 5v \rightarrow IR = V \rightarrow I \times 10 = 5 \rightarrow I = 0.5A$$

۱۶- نمودار جریان بر حسب اختلاف پتانسیل سیمی به شکل زیر است. مقاومت سیم را بدست آورید.

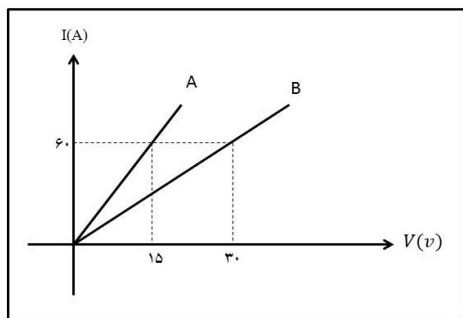
(شکل ۱-۳)

پاسخ:

$$R = \frac{V}{I} = \frac{20}{2} = 10\Omega$$

۱۷- نمودار جریان بر حسب اختلاف پتانسیل دو سیم A و B به شکل زیر

است. نسبت $\frac{R_B}{R_A}$ کدام است؟

(شکل ۲-۳)

پاسخ:

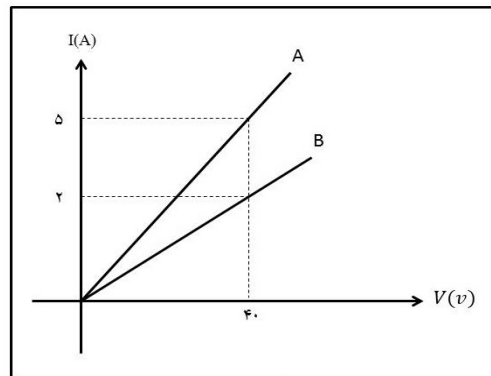
$$R_A = \frac{V_A}{I_A} = \frac{۱۵}{۶۰} = \frac{۱}{۴} \Omega$$

$$R_B = \frac{V_B}{I_B} = \frac{۳۰}{۶۰} = \frac{۱}{۲} \Omega$$

$$\frac{R_B}{R_A} = ۲$$

۱۸- نمودار جریان بر حسب اختلاف پتانسیل دو سیم A و B به شکل زیر

است. نسبت $\frac{R_B}{R_A}$ کدام است؟

(شکل ۳-۳)

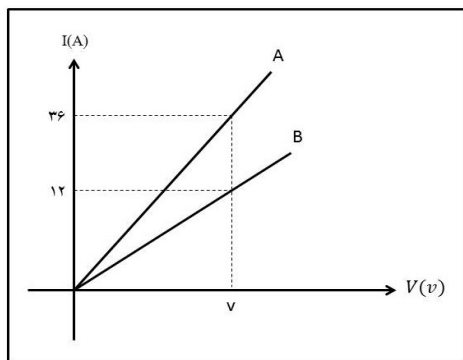
پاسخ:

$$R_A = \frac{V_A}{I_A} = \frac{۴۰}{۵} = ۸ \Omega$$

$$R_B = \frac{V_B}{I_B} = \frac{۴۰}{۲} = ۲۰ \Omega$$

$$\frac{R_B}{R_A} = ۲/۵$$

۱۹- نمودار جریان بر حسب اختلاف پتانسیل دو سیم A و B به شکل زیر است. اگر $R_B = 6\Omega$ باشد، مقاومت جسم A را بدست آورید.

(شکل ۳-۴)

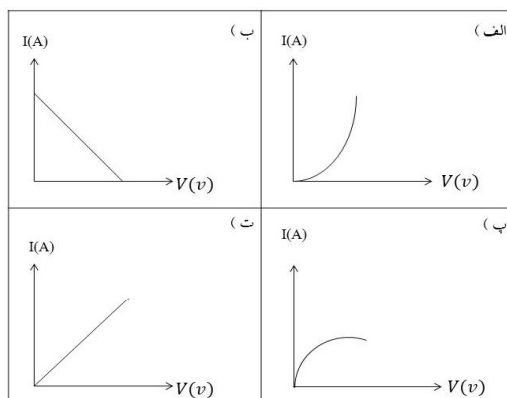
پاسخ:

$$V_B = R_B I_B = 6 \times 12 = 72v$$

$$V_A = V_B$$

$$R_A = \frac{V_A}{I_A} = \frac{72}{36} = 2\Omega$$

۲۰- کدامیک از نمودارهای زیر جریان عبوری از یک رسانا بر حسب اختلاف پتانسیل آن را به درستی نمایش می دهد؟

پاسخ:

طبق قانون اهم داریم $R = \frac{V}{I}$ که با یک جابه‌جایی ساده می‌توان نوشت
 $I = \frac{1}{R}V$ که در آن I تابعی درجه اول از V می‌باشد (توان آن یک است). پس نمودار
 آن نمی‌تواند به صورت منحنی باشد. بنابراین موارد الف و پ نادرست است. از طرف
 دیگر از آنجا که R همواره مثبت است، پس نمودار باید صعودی باشد، بنابراین نمودار
 ب نیز نادرست است.

۲۱- انرژی الکتریکی مصرفی لامپی به مقاومت 4Ω که از آن جریان $10A$ در
 مدت $3s$ می‌گذرد، چند ژول است؟

پاسخ:

$$w = RI^2t = 4 \times 10^2 \times 3 = 1200 \text{ J}$$

۲۲- انرژی الکتریکی لامپی که به اختلاف پتانسیل $220V$ متصل و بار
 الکتریکی عبوری از آن $20C$ است را بدست آورید.

پاسخ:

$$w = qv = 20 \times 220 = 4400 \text{ J}$$

۲۳- انرژی الکتریکی لامپی به مقاومت 5Ω که به اختلاف پتانسیل $15V$
 متصل است، در مدت 4 ثانیه چند ژول خواهد بود؟

پاسخ:

$$w = \frac{V^2}{R}t = \frac{225}{5} \times 4 = 180 \text{ J}$$

۲۴- انرژی الکتریکی لامپی که به اختلاف پتانسیل $30V$ متصل است و جریان
 $3A$ در مدت 10 ثانیه از آن عبور می‌کند، چند ژول است؟

پاسخ:

$$t = 10s \quad V = 30V \quad I = 3A$$

$$\left. \begin{array}{l} w = qv \\ q = It \end{array} \right\} \rightarrow w = ItV = 3 \times 3 \times 10 = 90 \text{ J}$$